

és más hivatalos hirdetések. Szegednek ma élő minden fiát érdekelni fogja az a hirdetés, amely 1849. február 24-én jelent meg először és azután még kétszer. A nagyérdemű hirdetés ez:

HERCZL FÜLÖP

orvos- és sebész-tanár, szemész stb.

Szeged városa tisztelt lakosainak orvos gyakorlati segédelmét és tanácsát alázatosan ajánlja.

Lakik a Szabad-sajtó- (ezelőtt Fekete-sas) utcában, Budaiféle, Mártius 15-dike átellenében. Hon található reggel 8 óráig, — délután 2-től 4-ig. — Szegényeknek ingyen szolgál tanácsával.

1849. május 2-án a „Szegedi Hirlap“ első számában vezető helyen és *Irány-vonalok* címen lát napvilágot egy cikk, amelynek ma is helyet adhatna bármely lap. Meggyőződésének ereje átszövdik a szavakon, amelyeket harcos katonákként állít csatásorba a sajtó tisztességéért, a nemzeti nagylét akkor erősen liúttető ábrándjáért és a közéleti intaktságért. A vezércikk ez:

világos jele azon dicséretes részvét, mellyel a lapok irányában keletkeztek óta a t. közönség viseltetett elannyira, hogy már most e vállalattal felhagyni, csak a fejledező közszellemi erők legnagyobb kárával lehetne.

Sajtó-törvényeink mostohasága mellett a sikeres kezdemény folytatása csak a legnagyobb anyagi áldozatok mellett történhetik meg; de az ki már eddigelő annyit áldozott a nép szent ügye érdekében — e lapok ismert hazafiságu kiadója jelenleg is úgy lépett fel, mint az elakadt közszellemi fejlődés megindítója; s hogy ujságlapokkal ismét szolgálhatunk a t. olvasó közönségének, egyedül az ő áldozni kész hazafiságának tulajdonítható.

És ezen előzmények után e lapok szerkesztősege legszentebb kötelességének ismeri, felmutatni a t. olvasó közönség előtt azon irány-vonalokat, mellyeket e biztosítékkal megalapított lapban szemé elől téveszteni soha nem fog; — felmutatni pedig annyival és inkább, hogy azon buzgó keblü honfiak, kik e nehéz vállalatban segédkezet nyujtani szivesek leendenek, becses közleményeikben az alábbkijelölendő irányt annál sikeresben felkarolhassák.

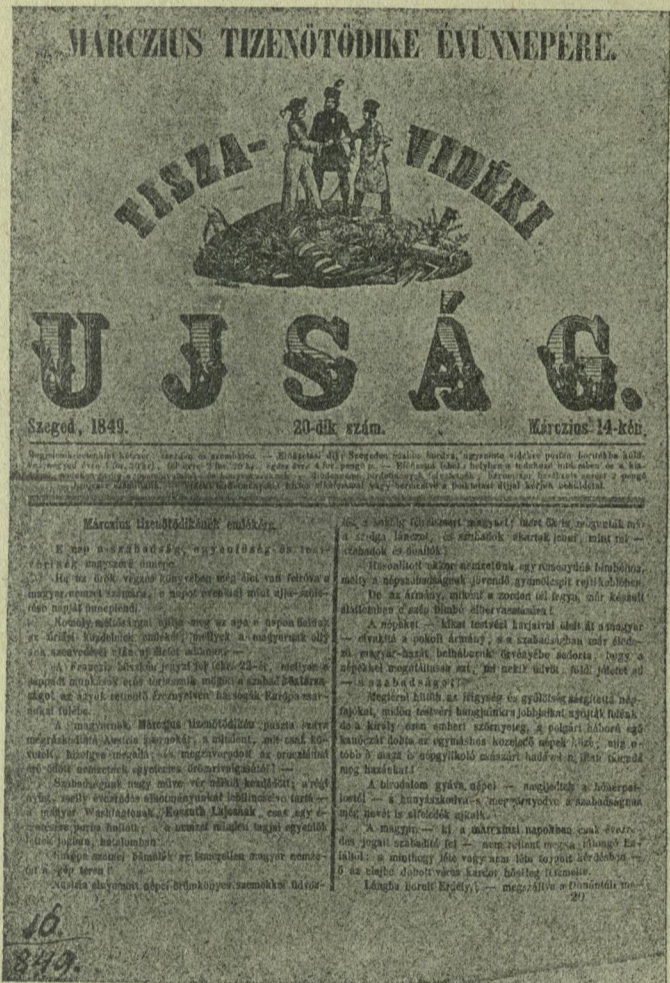
Egyszerűek, s azért annál hathatósban eszközölhető irány-vonalok azok, mellyek e

nak mondhatni jóval az előbbienél. A terem nemzeti szín sugarakkal környezett *Kossuth* arczképével s köztársasági zászlókkal vala felékitve, mellynek rendezése a lelkes B. Zsna valóban dicséretére válik, valamint künn a bemenetnél felállított diadaliv alaku transparent is e felirattal:

*Szabadságért sebzett bajnokinknak
Áldozunk hő részvétünk gyöngyivel!*

A zene eléggé harsány és egybevágó volt, — különösen egypárt majd ki ugrasztottak friss csárdásaink quekkereikből; még csak a szép kört vagy társalgót szerettük volna látni egypárszor a sok polka helyett, no de ez sem olly nagy baj!

Néhány érdekességet még. A 2 oldalas *Szegedi Hirlap* első számában ez a kiadóhivatali üzenet van: „Előfizetési díj a folyó negyedév hátralevő, május és június hónapjára helyben házhoz hordással 50 pengő krajczár, vidéken, postán küldve 1 pengő forint“ Egyes szám ára 2 váltó garas volt. A *közigazgatás* — aminek a szegedi lapok még ma is olyan nagy teret adnak — már ezekben az években kezdi meghódítani az ujságok hasábjait. A közgyűlésekről írott tudósításokban erős kritika, olykor szatira van. A

7. kép.

IRÁNY-VONALOK.

A közös szabadságnak egyik legüdvösb jótéteménye a törvénykezési nyilvánosság.

Ennek hiánya okozta előbb azon átkos visszaéléseket, mellyeknél fogva az egyes hatóságok — egyedáruskodván a kezükbe kerített hatalommal — a mépjogokat önkényileg s önhasznuk szerint kezelték.

A nyilvánosság gyakorlatát legüdvösbben eszközölhetni a szabad sajtó útján, melly a mellett hogy független kezekkel vezérelve — a közszellemnek legigazabb hévmérője, egyszersmind a törvénytelen módoktól sikeresen visszarezzenti a népjogének gyanus kezdőit.

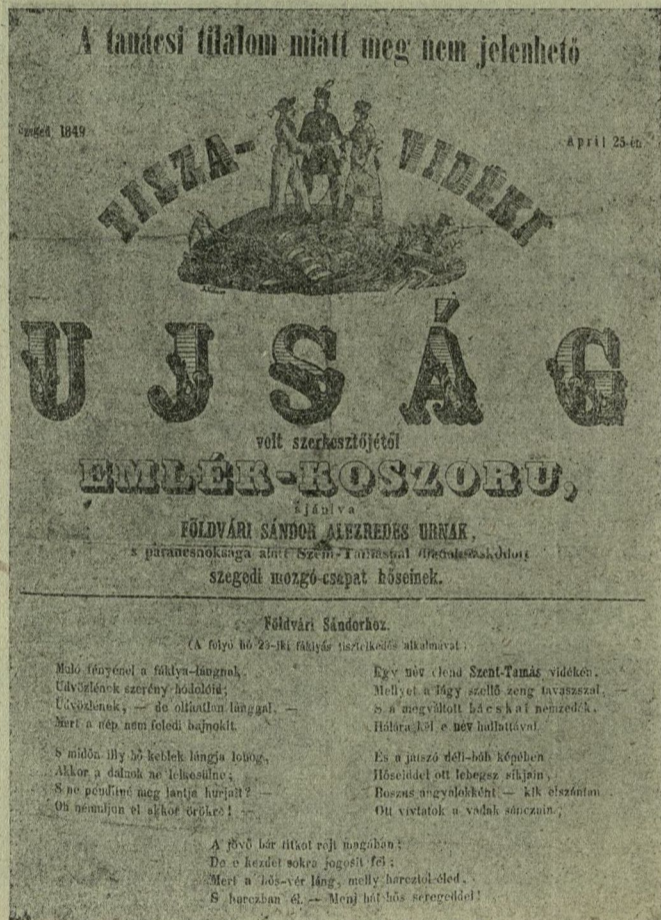
E téren Szegednek is találkozott egy lelkes fia, értvén a „Tiszavidéki ujság“ szerkesztőjét. — Méltán illeti őt a kezdemény nehézségei legyőzésének érdeme; s habár a létező sajtó-törvények korlátozó feltételei őt e honfias vállalatában elakaszták is, mindenkor azon méltányos elismerés fogja kísérni törekvését, melly a közügy barátai iránt él a tiszta honfi kebelben.

Milly hatással volt eddig is a még csak szűk körben működő lap a köz érdekekre —

lapok megindításával kitiúvük előttiünk; egymint: „A nemzetnek óriási léptekkel haladó közszellemét mindenkor hiven felmutatni; kiemelni a jót, sujtani a törvényteleniséget; kerülni az alaptalan gáncsoskodást, de kerülhetlenül sarkalni a hátramaradokat; éleszteni a népben a fejlődő nemzeti nagylét magasztos eszméjét dalok s buzditó szövegök által; szóval hatni a legbuzgóbban a nép fejlődése s érlesztésére.

Május 16-án a „szabadságért sebzett bajnokok“ javára táncmulatság volt, melyről május 19-én ez a „riport“ jelent meg:

SZEGED, május 16-án. — E nap ismét vigadtunk a sérültekért vagyis javukra táncvigalmunk volt. A kereskedelmi ifjuság lépett fel ez uttal részvevőleg honfias áldozattal, s a bejött összes 448 frt 15 kr. pengő és 13 aranyat letett azon oltárra, mellynél áldozni szenedő harcossainkért minden honfi és leányok szent kötelessége. Milly lelkesültséggel vett részt Szeged áldozatra kész népe ez alkalomban is, már csak az eléggé tanusítja, miszerint az alkalmatlan idő daczára is szép számmal sereglett egybe. E tánczvigalom szellemét sikerültebbnek s egybeolvadtak-

A klisékhez a fényképeket Keglovich Emil készítette.

8. kép.

sok beszédet „unalmas és sallangos szónoklatok“-nak írja.

A fürgé krónikás olykor még a bálakat is megkritizálja „Néha mást huzattak, mint következett.“ Később a csárdás miatt kesereg és így ír: „Szépeinkről ezuttal azon dicséretes megjegyzést tesszük, hogy nekik általában jobban kezökre, vagy is inkább lábukra áll nemzeti táncunk, mint más idegen.“

És ma, amikor a színház körül annyi szenvedélylyel és olyan kevés izléssel vivnak nagy harcokat, álljon itt valami az akkori színjátszásról. 1849. július 23-án találom az első színlapot. Ekkor kezdődnek az előadások a sétány mellett levő szimkörben. Igazgató *Havi Mihály*. Szinre kerül „A szerelmes pap“ francia vigjáték két felvonásban. Zártszék 1 forint, földszint 30, II. hely 15 krajczár. Július 24-én színre kerül: „Egy szó kiugrik az ablakon“, népdalos vigjáték 2 felvonásban. *Irtá Scribe*, magyar színre alkalmazta *Komlóssi Ede Szentpéteri* vendég a Nemzeti Színháztól, kezdete nyolcadfél óraker.

Pásztor József.